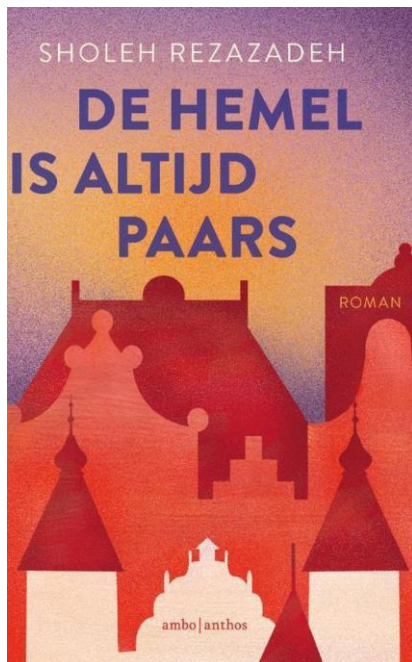

De hemel is altijd paars (2021) – Sholeh Rezazadeh

De tengere klauwtjes van de vogel omkrullen de kleine tak van de boom. De vogel zingt en schudt zijn kop heen en weer. Hij steekt zijn snavel in zijn veren en pikt er iets uit. Tussen de dansende bladeren door schijnt de zon op zijn kleurrijke veren. Plotseling schudt de boom. De vogel wordt groter en groter. De tak van de boom breekt. De vogel wordt almaar groter. Het geluid van het breken van de boom klinkt in mijn oor. Het ovale volume op mijn borst is zo zwaar dat ik geen adem kan halen.

Happend naar adem zit ik op de rand van mijn bed. Het is 04:34 volgens de klok die op mijn nachtkastje staat. Ik herinner me de blik van Mees en zijn gebaar naar mijn lege pols. Waarom heb ik hem niet uitgelegd dat ik niet van horloges houd? Dat ik moeite heb met mensen die constant naar hun horloge kijken, zelfs als je met ze praat? Waarom heb ik niet gezegd hoe vervelend ik het vind om die mensen en hun oneindige haast altijd maar te begrijpen? Wat willen ze bereiken door zoveel op hun horloge te kijken?

Ik denk aan de schoonheid van de kleuren van de vogel in mijn droom. Aan het geluid van brekende takken.

Ik trek een broek en een jas aan en nog geen vijf minuten later zit ik op de fiets. Hoewel de zon straks opkomt, is het nog schemerig. Ik vervloek mezelf dat ik mijn fietslicht nog niet gerepareerd heb en kan de straat niet goed zien. Er is bijna niemand op straat. Normaal fiets ik niet als het niet moet. Ik zit graag in de metro, tram, bus of trein naar mensen te kijken. Mensen merken bijna nooit dat ik naar ze kijk. Ze zijn altijd bezig met het scrollen op internetpagina's, appen of bellen, soms lezen ze boeken of praten ze over hun dag. Altijd als ik naar ze kijk, zoek ik naar iets wat me aan iemand doet denken. Een klein detail, bijvoorbeeld de knoop van een overhemd, de vorm van hun eyeliner of hoe ze hun benen bij elkaar zetten als ze zitten. Ik probeer me de mensen uit mijn leven te herinneren en me voor te stellen waar ze nu zijn.

Ik trap hard door. Ik ben een van die mensen die altijd haast hebben. Als de judasbomen nu al omgezaagd zijn kan ik niks meer doen en maakt het niet uit of ik een paar minuten later ben.

Nog steeds staan ze op hun benen. Nog steeds danst hun haar in de wind. Nog steeds staren ze naar mijn winkel. Ik parkeer mijn fiets en ga naar de grootste boom waarnaar ik het vaakst kijk. Zacht raak ik zijn ruwe huid met mijn vingers aan. Koude wind waait in mijn nek. Ik leg mijn vinger op de spleet van de schors. Mijn voeten staan op de wortels die de grond omhoog hebben geduwd. Ik trek mijn schoenen en sokken uit en sta met mijn blote tenen op de stevige, koude wortels. Ik druk mijn wang tegen de ruwe huid en doe mijn ogen dicht. De geur van hout dringt diep door in mijn hersenen. Ik voel de warmte van de tranen tussen mijn wang en de schors.

Ik hoorde het geluid van de zaag die langzaam door de boom gleed. De boom stond doodstil en leek me verbaasd aan te kijken. Hij zei niets. Ik was twaalf jaar oud. De grote schaduw van de boomtak op het gordijn viel en de kamer was opeens licht. De geluiden van mijn moeder en de oude man in de tuin waren niet goed te horen. Mijn moeder klaagde al heel lang over de tak die voor het licht hing en een schaduw wierp over het huis. Ze zei dat ze op een dag de tuinman uit de buurt zou vragen om hem af te zagen. Mijn vader antwoordde dat dat niet nodig was en dat hij het wel even zelf zou doen. Hij knipoogde naar me.

De wind blies door het halfgeopende raam naar binnen. Over een paar dagen was de zomervakantie voorbij en moest ik weer naar school. Dan zou ik nog maar weinig tijd hebben om in de schaduw van de vier bomen in de tuin te zitten dromen. En als ik binnen mijn huiswerk zat te maken, zou ik niet meer naar de uitgespreide armen van de boom kunnen kijken. Ik ging naar bed en bedekte mijn hoofd. Altijd als ik sliep of als ik huilde, moest de deken over mijn hoofd.

's Nachts kwam mijn vader naar mij toe en trok hij stilletjes de deken van mijn hoofd. Hij keek voorzichtig naar me om te zien of ik sliep en niet huilde, maar zodra hij mijn wakkere, rode ogen zag, vroeg hij gealarmeerd: 'Wat is er meisje? Waarom huil je nu?'

Ik keek hem aan en kon niets zeggen. Ik wilde hem vragen de boomtak weer aan de boom te zetten en vast te plakken. Mijn vader fronste eerst, toen raakte hij mijn hoofd aan en zei: 'Huil niet om de tak van de boom. Wees niet gevoelig. Wees sterk.' Zodra ik 'sterk' hoorde, voelde ik me naarder. Mijn vader keek naar de ramen en liep daarna boos de tuin in.

Nu zitten mijn tranen vast tussen de boomstam en mijn gezicht. Ik zucht diep, hef mijn kin op en laat de boomstam los. Een paar nachten geleden danste ik met Anna, arm in arm, vier passen naar achteren en dan vier passen naar voren. Vormen in een lijn of cirkel. Armen in elkaar gehaakt een rondje met de klok mee, een klap in de handen en in de andere arm gehaakt een rondje terug. Anna droeg een van de jurken die ze bij mij had gekocht, haar make-up was uitgelopen en haar haar danste in de lucht. Ze lachte bij elk stapje. Soms danste ze voor me, dan weer naast en achter me. Als ze voor me stond, keek ze in mijn ogen, en ik deed mijn best om niet weg te kijken. Ze danste zonder na te denken over haar bewegingen, zonder naar de muziek te luisteren. Ik herkende de muziek niet en de dans was nieuw voor me. Ik bewoog onhandig en probeerde alleen de bewegingen van Anna te volgen. Haar vrolijke ogen maakten me aan het lachen. Ik voelde me alsof ik voor even die mooie wereld van haar was ingestapt. Na de dans, toen ik onder het zweet zat en mijn benen pijnlijk en moe waren, gaf ze me haar nummer en adres.

Nu wil ik naast haar op haar bed liggen en haar deken over mijn hoofd trekken. Mijn koude en natte tenen op haar warme tenen en een paar uur slapen. Als ik mijn droom en de gebeurtenissen van vannacht aan haar vertel, zal ze vast hard moeten lachen. Maar ik weet dat ik het niet durf. Misschien ben ik nog steeds niet klaar voor het moment dat Anna mijn uitgeputte en gefrustreerde gezicht te zien krijgt.

Ik trek de capuchon over mijn hoofd. Thuis stap ik onder de douche en denk aan de grote vogel in mijn droom. Vandaag is een drukke dag in de winkel, ik moet veel stoffen repareren.

Terwijl ik bezig ben met het vastnaaien van een knoop op een regenjas springt ineens de geur van onrijpe walnoot de winkel binnen. Onwillekeurig draai ik mijn hoofd in de richting van de geur. Mees heeft weer zijn zwarte tas bij zich en draagt een donkerblauw T-shirt.

‘Hoe was je les?’ Ik weet niet waarom dit het eerste is wat ik zeg. Ik veeg mijn haar van mijn voorhoofd achter mijn oor.

Hij kijkt even naar zijn tas en zegt: ‘Prima, het gaat altijd goed. Je ziet er moe uit.’

Ik slik. Ik zie mezelf. Een vrouw met slordig haar, gezwollen ogen waaronder donkere kringen zitten. Ik leg de regenjas op tafel. ‘Ik ben niet echt moe.’

‘Dus ben je gewoon neerslachtig?’

Als ik ja zeg moet ik zeggen waarom, terwijl ik zelf niet echt weet wat er mis is, en als ik nee zeg lieg ik en bijna alle mensen hebben het door als iemand tegen ze liegt.

‘Ik ben een beetje verveeld.’

‘Ik ben een Perzisch lied aan het oefenen,’ zegt hij met een glimlach. Bij zijn glimlach en het woord Perzisch voel ik me meteen goed.

‘Het eerste nummer dat ik op Google vond door “Argha-van” in te typen.’

Dat hij na het horen van mijn naam en zonder me ernaar te vragen, heeft uitgevonden dat ik uit Iran kom en dat hij zelfs een lied voor mijn naam heeft gevonden en nu bezig is dat te oefenen, maakt me zo vrolijk.

‘Serieus? Ik zou het graag willen horen.’

Hij fluit een klein stukje van het liedje. Ik herken het meteen. Dit liedje heb ik duizenden keren in mijn leven gehoord. In Iran op de tv en op de radio, in de auto of de taxi, in de nachtbussen, in het café en bij mijn vrienden thuis. Het was altijd leuk om te horen dat de zanger, Alireza Ghorbani, de hele tijd mijn naam zong.

‘Van de woorden heb ik niks begrepen. Farsi balad nistam.’

Zijn grappige accent maakt me aan het lachen. ‘Afarin!’ zeg ik.

‘Dus heb ik het goed geraden,’ zegt hij. ‘Jij bent Iraniër?’

Ik knik en kan niet stoppen met glimlachen.

‘Wil je thee of koffie?’

‘Koffie graag.’

Ik pak het koffiepotje dat ik in de Bazaar van Tabriz gekocht heb, gooi twee lepels koffie en twee kopjes koud water erin en zet het kleine campinggasje aan.

De ogen van Mees worden groot. Zijn lachende gezicht van een paar seconden geleden is verdwenen. ‘Dit is echt gevaarlijk. Zo’n ding in een kledingwinkel.’

‘Ik gebruik hem bijna nooit. Alleen in dringende situaties.’ Met mijn blik probeer ik hem te zeggen dat hij zich geen zorgen hoeft te maken. Zijn glimlach komt voorzichtig terug op zijn lippen.

‘Dus de Iraniërs zijn echt gastvrij?’

Hoewel ik wil zeggen dat ik met ‘dringend’ eigenlijk de momenten bedoel waarop ik zin heb in een kop goede thee of koffie, zeg ik niets. Als de koffie bijna kookt, pak ik het potje van het vuur en giet de koffie in twee blauwe kopjes. Een ervan heb ik niet eerder gebruikt en heeft nog geen barsten.

‘Dit is de Turkse manier van koffie maken, klopt dat?’

‘Ja. Ik kom uit een deel van Iran dat dicht bij Turkije ligt.’

Hij neemt een slokje. ‘Heerlijk. Maar wel een beetje bitter.’

Ik moet dadels kopen, denk ik opeens. Ik heb ze al veel te lang niet gekocht.

‘Wil je suiker? Of melk?’

‘Nee, dank je.’

Terwijl hij zijn koffie drinkt, kijk ik naar zijn vingers en daarna naar zijn wangen. Er komt een vrouw van middelbare leeftijd de winkel binnen en een klant die al binnen was wil afrekenen. De regenjas ligt nog steeds op tafel.

‘Pardon. Ik moet even...’

Hij knikt. Ik ga naar de klanten toe. De geur van koffie danst in mijn hoofd. Uit mijn ooghoek zie ik Mees rondkijken. De vrouw koopt speelgoed en kijkt even naar Mees. Zonder iets te zeggen zoekt ze iets in haar grote schoudertas. Het duurt even voordat ze haar pinpas vindt en afrekent. Ik forceer een glimlach en wens haar een goede dag. Ik loop terug naar Mees en voordat ik iets kan zeggen, wijst hij naar mijn kopje en zegt: ‘Je hebt je koffie niet opgedronken en ook niet uitgelegd waarom je je niet goed voelt. Gezellig hoor!’ Hij lacht.

‘Ik heb een nare droom gehad en ik maak me ook zorgen om deze bomen.’ En ik wijs naar de bomen tegenover de winkel.

Hij kijkt verbaasd. ‘Hoezo?’

Ik zucht en neem een slokje van mijn lauwe koffie.

‘Ze zullen worden gekapt door de gemeente. Ze zijn oud en er is een grote kans dat ze omwaaien.’

‘Wat zal het er hier saai en lelijk uitzien zonder deze bomen. Maak je maar geen zorgen hoor, er worden binnenkort nieuwe bomen geplant. Dat is altijd zo.’

Ik wil hem zeggen dat het niet gaat om een lelijk of saai uitzicht. Dat de komst van nieuwe bomen niets kan doen aan het verdriet om de dood van de oude bomen. Maar ik weet dat als ik de woorden 'de dood van de boom' gebruik, hij zeker zal lachen en zeggen dat alle Iraniërs dichters zijn.

'Ik ga. Zodra ik het nummer helemaal kan spelen, laat ik het je weten. Misschien kun je het ook meezingen.'

'Ik ben benieuwd.'

'Bedankt voor je bittere koffie. Fijne dag en werk ze.'

Hij spreekt de 'bittere koffie' uit op dezelfde toon als 'fijne dag'.

Als hij weg is pak ik snel zijn kopje en ruik aan het oor. Ik spreid mijn vingers om het kopje en kijk naar waar zijn lippen de rand moeten hebben geraakt.

Verder in het boek:

Ik denk aan mijn vader in de tijd voordat hij zichzelf had opgerookt, aan mijn moeder nadat ik de reden van haar gevlucht had kunnen begrijpen, aan de dagen nadat ik had besloten om door te gaan, om de boom in mij niet langer in de giftige grond te laten wortelen.

Ik zet een paar stappen. Op dat moment trekken de bomen om me heen een voor een hun wortels uit de grond en zetten ook een paar stappen.

Ik loop, ze lopen mee.

Hun wortels zijn zo lang dat ze aan de wortels van andere bomen blijven hangen. Sommige wortels zijn verrot en breken bij iedere stap verder af. Andere bomen trekken hun wortels met kracht de grond uit.

We lopen samen door. Er is geen plek om te blijven staan.